

V. évfolyam, 44. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =
junius 3. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkérésé-
ket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Az önálló magyar bank az osztrák-magyar bankkal szemben.

Az Ujvidéki Közlönyben az osztrák magyar bank egyik számharcosa a bank szám-arszenáljából felfegyverkezve kardot ránt és leütni próbálja az önálló magyar bank érdekében felhozott érveimet. Allok elibe.

Az illető cikkirő gazdasági alapokra felépített érveimet az osztr. magyar bank mérlegadataival megerősíteni iparkodik, úgy állítván föl a tételt, hogy az o. m. bank hazánkra éppen gazdasági tekintetben felette üdvös és célirányos, hogy hitelgényeinket az osztrákokénál jobban kielégíti és az önálló magyar banknak felállítását nem gazdasági, hanem inkább politikai, hatalmi kérdésnek minősíti.

Hát ha csakugyan cikkirónak ezen konkluziója helyes és igaz lenne: akkor az önálló bank eszméje valóságos gazdasági hóbort, mely ellen minden erővel küzdeni első rangú feladatunk. Mindazon államférfiak pedig, akik e téren eddig ezen tévhitért, hazánk gazdasági függetlenítéseért közdöttek, nem volnának egyebek mint népbolondítók, kiket mihamarább be kellene csukni, nehogy az önálló magyar bank veszedelmes mérget tovább is terjesztve, vele a népnek szélesebb rétegeit is megmérgezzék. Igen is el kellene őket távolítani, mert a közgazdasági hóbort épügy megbosszulja magát, mint a magángazdasági: a tönkhez vezet.

De én más nézetem vagyok. A felhozott számadatok nem képesek az önálló magyar bank üdvös volta és országunk összes termelő és fogyasztó tényezőit fejleszteni hivatott missziójába vetett hitemet és meggyőződésemet megtántorítani.

Éppen ezért indítatva érzem magamat a cikkirónak néhány argumentumát és számadatát kellő világitásba helyezni.

Kizártnak tartja cikkirő, hogy mi drágább hitelt kapnánk mint az osztrákok, mert hiszen: „a hitel minden egyes ágának kamatlába törvényes szabályozás mellett mindkét államban egyenlő.” Ne vegye rossz néven cikkirő, de ezen érv bizonyos üzleti naivitásra vall. Hiszen jól tudjuk, hogy a kereskedők és gyárosok akárhányszor kartellbe lépnek és büntetéshez kötik annak megszegését, de azért még sem akadályozhatják meg, hogy egyik-másik szerződő fél

ügyes kibuvót ne találhasson a kartell megszegésére.

Ha a bank senkinek a bankrátán alul hitelt nem nyújtana, bizonyára gáncs nem érhetné. Csakhogy a dolog másként van. Akkor, midőn például a bankráta 4%-ban van megállapítva, a banknak ágensei Bécsben, Prágában, Brünben és Triesztben nyílt piacon 3 vagy 3½% mellett vesznek osztrák váltókat, tehát az ottani nagyiparosokat és kereskedőket egy, illetve fél %-nyi olcsóbb hitelben részesítik. Előfordul ez ugyan némelykor a budapesti piacon is, de oly ritkán, hogy szinte fehér holló számba megyen. És ennek nagyon egyszerű a magyarázata. A bank üzleti szabályzatában fekszik a hiba. Ezen szabályzat szerint a bank csakis két első rangú bejegyzett nagyiparos vagy nagykereskedő cégtől eredő váltót eskomptál, mely intézkedés az osztrákok előnyére szolgál.

Magyarország agrikul állam, a hol jobbadán a mezőgazda veszi a hitel igénybe, a mezőgazda cége pedig bejegyezve nem lévén: még ha milliókat érő földjei vannak is, bankszerű váltót nem irhat alá, közvetlen bankhitelt tehát nem kap. Ha már most a budapesti piacon az ilyen mezőgazda fajtájú váltó kínálatik is, ez az osztrák magyar bank részéről eskomptálásra nem számíthat.

Ellenben Ausztria iparállam, ahol nem csak a nagyiparosok és kereskedő, hanem még a nagybirtokosok cégei is többnyire be vannak jegyezve, miután ezek majdnem mindegyike gyártzemet is folytat, bármelyikük váltója e szerint a bank áltl készörömet leszámítolásban részesül.

Igy jutnak az osztrák váltók a fenti városokban olcsóbb kamatláb mellett leszámítolásra, mert Magyarország mint földmivelő ország az ilyen bankváltókat alig-alig viheti a piacra. Ebből az tűnik ki, hogy az osztr. magy. bank üzleti szervezete is az osztrák érdekek támogatására készült.

Multkori cikkemben foglalt azon állításomat, hogy miután az osztr. magy. bank Magyarországon nem egész három milliárd forgalom mellett ugyanannyi jövedelmet nyer mint Ausztriában 9 1/4-ed milliárd forgalom mellett — aminek más magyarázata nem lehet, mint hogy oda át olcsóbb hitelt nyújt — azzal akarja az U. K. cikkirője meggyengíteni, hogy a leszámítolási ágra mutat

rá. A leszámítolási üzlet ugyanis azt mutatja, hogy Ausztriában három milliárd váltóforgalom 9.733.670 korona kamatot eredményezett, Magyarországon pedig már két milliárd váltó forgalom 12.489.695 koronát, vagyis hazánk egy milliárd kisebb forgalom mellett majdnem három millióval több leszámítolási kamatot hozott a banknak, a mit a cikkező a magyar váltók hosszabb lejáratával megindokol. Hát igaz, az osztrák váltók átlag 26 napi, a magyar váltók 48 napi lejáratuak. De tessék csak az arányszámítást megtenni és meg fog győződni, hogy az osztrák három milliárd váltónak 26 napi lejárat mellett a magyarhoz képest 600.000 korona leszámítolási kamattal többet kellett volna hozni, vagyis érthetőbben kifejezve, ha három milliárd váltó Magyarországon csak 26 napra leszámítottatott volna, akkor nálunk 600.000 koronával többet szerzett volna a bank. A mi azt mutatja, hogy a leszámítolás Ausztriában átlag 1/2%-kal olcsóbb.

De tegyük fel, hogy cikkezőnek igaza van, hogy tényleg a leszámítolási üzlet egymagában idézné elő az osztrák nagyobb bankforgalmat és Magyarországon csekélyebb forgalom mellett a nagyobb jövedelmet. Valjon mi következik ebből? Hogy eo ipso át kell mennünk az önálló magyar bankra. Mert ha mi kisebb váltóforgalom mellett szolgáltatjuk a nagyobb jövedelemkontingenst és osztrák részvényesek, osztrák kormány zsebébe hull éppen annak a jövedelemnek a legnagyobb része, melyet a bank a magyar leszámítolási üzletnél elér, hát kitünő üzletnek mutatkozik a magyar leszámítolási üzlet, mely ha saját bankunk lesz, ezt a csinos jövedelmet nekünk és nem az osztrákoknak fogja juttatni.

A leszámítolási üzlet egymaga azonban nem dönti el a banknak jövedelmi mérlegét. Ezt akkor látjuk, ha a leszámítolási üzletágot számításaink keretéből teljesen kikapsoljuk.

A leszámítolási forgalomtól eltekintve, a többi bankműveletek forgalma Magyarországon kitesz 907.900.162 kor., tehát nem egy egész milliárdot, mely 3.505.839 kor. nyers jövedelmet hajt, Ausztriában pedig ezen bankműveletek öt milliárdra rugván, ezeknek arányos jövedelmezőség mellett legalább 18 milliárd nyers jövedelmet kellene hozniok, pedig az azok után elért jövedelem az 1908. évi mérleg szerint

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
VI. Dalnok-utca 12. sz.
Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy a nyári ujdonságok lenge selyem szövetekben: mint Eolienne, pouplin, ottoman, marquissete, valamint batistok, ruhavásznak, shantung, tussor, foulard, madeirahimzések, sima és himzett piquékelmék, francia percaillók és delaineek beleértve a legutolsó hetek kreációit is — raktárra érkeztek és a cég nagyszámu kirakataiban kerülnek folytatólagosan kiállításra.

csak 9.110.465 kor. tehát félannyit tesz, mely számadások e szerint a cikkíró egész kombinációját halomra döntik. Így tehát, ha a bankműveletek bármely csoportját vesszük, a magyarországiak mindig aránytalanul többet hajtanak a bank konyhájára.

Mindezekon kívül még az is emeli a magyarországi bankműveletek jövedelmezőségét, hogy a kezelési költségek is nálunk jóval kisebbek, amennyiben az Ausztriában 1908-ban elért 18.844.134 kor. nyers jövedelmet 8.520.283 kor., tehát körülbelül 45% kezelési költség terhelte, nálunk pedig az elért 15.995.584 kor. nyers jövedelemre csak 5.908.539 kor., vagyis csak 36% kezelési költség esett.

Szinte meglepő, hogy cikkíró az o. m. bankot még abból a szempontból is védelmébe akarja venni, hogy azzal vádoltam meg, miszerint a pénzügyi válság alatt még az adómentes bankjegyek kibocsátását sem merítette ki, holott ezzel a főképpen hazánkban nagymérvű pusztításokat véghezvitt válságot enyhíthette volna. Állításomat fenntartom. Mert ország-világ tudja, hogy a pénzügyi helyzet majdnem az egész múlt év alatt, de sőt az 1909. év első negyedében is nagyon feszült volt és a bank mindamelllett 1908-ban átlag 41,116 kor. értékű adómentes bankjegyet tartalékban hagyott vissza.

Jellemző e tekintetben a *Pesti Naplónak* 1909. május 20. számában foglalt ezen megjegyzése: „Kétszáznegyvennégy millió adómentes bankjegytartalék. Tessék elolvasni az Oszt. Magy. bank mai kimutatását és tessék figyelembe venni a ritka kedvező pénzügyi viszonyokat és a külföldi jegybankok alacsony rátáit, lehetetlen, hogy a legnagyobb megütközéssel ne beszéljünk az osztr. magy. bank nyereségvágyó kamatpolitikájáról. A jegybank 244.1 millió koronányi adómentes bank jegytartaléka az érckészlet 9 millióval való gyarapodása, a váltótárca és a bankjegy forgalom újabb esökkenése mind csak azt bizonyítják, hogy a jegybanknak páratlanul kedvező az üzleti helyzete, mely sürgős köteletségévé tenné a főtanácsnak a kamatláb leszállítást.“

És végül legfőbb erősségül harcvonalba állítja cikkíró annak a számos pénzintézetnek jelentéseiben foglalt hálaszózatát az osztrák magyar banknak a pénzügyi válság alatt tanúsított nemeslelkű magaviselete iránt. Hát bizony kár volt ezzel hivalkodni. Mert nem titok a gondolkozó publikum előtt, hogy az ilyen elismerő nyilatkozatok miként látnak napvilágot. Polémiánkat befejeztük.

Nem esodáljuk, hogy az osztrák magyar bank görcsösen ragaszkodik a közösség fenntartásához, nem csodáljuk, hogy az osztrák kormány minden követ megmozgat, hogy minket jövőre is osztrák bilincsekben tartson; a közösség megszűntével zsiros falat hull

ki mindkettőnek szájából. Hiszen természetesen találjuk, hogy az osztrákok első sorban saját érdekeiket akarják szolgálni, mert eltekintve attól, hogy a bank részvénytőkéjének csak parányi, alig számba vehető része magyar kezében van, még a részvényesek számával is Ausztria dominál: 137 magyar részvényessel szemben áll 966 tőkegazdag osztrák részvényes.

Közgazdaságunk régóta vajudik. Hangosan kiált orvoslásért. Értjük meg, hallgassuk meg szavát és a helyzet javulni fog. Látjuk, hogy Ausztriának és a közös banknak hazánkkal szemben évtizedek óta tanúsított bizalmatlansága teremtette meg azt a fonák és sajnos állapotot, hogy a mi járadékunkat mindig csak 4—5 %-al olcsóbban veszik a piacon. Pedig a rente árában csupán az állam közjogi szilárdságába, hitelképességébe és egészséges alapokra fektetett gazdasági viszonyaiba vetett bizalom jut kifejezésre, mely tekintetekben bizonyára nem állunk Ausztria mögött.

Dobjuk el a mankót, melyet ránk oktroyáltak. Egészséges a lábunk, járhatunk a nélkül. Eleinte bizonytalan lesz lépésünk, inogni fognak lábaink, de napról-napra biztosabbak lesznek, bátrabb lesz fellépésünk és erős léptekkel fogunk haladni gazdasági önállóságunk és boldogulásunk útja felé, ami minden igaz magyarnak hő óhajta.

Dr. Kubinyi Károly.

Uj-Kiszács.

Aki nagyon kíváncsi arra — a tekintetes tanácson kívül — hogy Uj-Kiszács hol fog elterülni a mappán — Ujvidék örök dicsőségére — hol fog megjelölni, az ne sajnálja a fáradságot és sétáljon ki a Rákóczi-uton végig addig, ahol a kórház és artézi fürdő monumentális palotái állanak. Menjenek el egészen odáig és forduljanak a Duna-felé; ott van Uj-Kiszács. Ott, mindjárt, az országot mellett fejlődik lassan, de biztosan, negédesen, pajkosan, összevissza és piszkosan Uj-Kiszács.

Világosan fogunk szólni. A törvényhatóság óriási befektetéssel, kórházépítéssel, országos hírű gyógyfürdő emelésével, tisztviselőteleppel és hatalmas parkirozással rohamosan kívánja e városrészt fellendíteni. A parkkal, artézi fürdővel, kórházzal szemben, egészen az országot mellett, guyhókat, vityillókat építenek egyes szállóberlők, melyek épenséggel nem híres tisztaságukkal, még kevésbé külső megjelenésükkel ennek a városnak semmiképp sem fognak díszére válni.

Nem kívánunk ezekben a sorokban azzal a mélyreható kérdéssel foglalkozni, vajjon ezekkel a szőlőberletekkel a bérlet lejárta után mi fog történni. Eladja-e a város a földeket, továbbra is bérbeadja, vagy pedig át akarja-e őket venni tizenöt esztendő múltán. Mondjuk: nem foglalkozunk ezekkel a kérdésekkel, de bármi is lesz a megoldás: azok a lehetetlen vityillók ott nem maradhatnak. Nemcsak hogy azontul nem maradhatnak, de a tanács-

nak már eddig is meg kellett volna akadályozni azt, hogy oda lakóházak épüljenek. De ha már elmulasztotta a multban: lehetetlenné kell tenni jövőben, hogy az országuttól 150 méternyi távolságra innen ilyen lakóházak felépíttessenek. Azután is csak akkor, ha a tervek a tanácsnál előbb bemutattnak.

Csak így lehet elérni azt, hogy ezt a leendő kellemes szórakozó helyet és sétateret az épülőfélben lévő Uj-Kiszács minden élvezetes járulékaival el ne rontsa.

Lapzárás előtt vettük azt a megnyugtató hírt, hogy a város tanácsa ma tartott ülésében elhatározta, hogy a szállótelepeken a jövőre nézve tervbe vett építkezések csak a tanács engedélyével történhetnek. Ennek a határozatnak az a jelentősége, hogy ezentul csak oly építkezések történhetnek, melyek a városfejlesztés és szépségét érdekeit nem fogják sérteni. Vagyis, hogy Uj-Kiszács tovább épülése csirájában meg van fojtva.

Nemzeti színészet.

Pénteken gyenge ház előtt Földes Imrénnek nagyszerű színműve: „A császár katonái“ ment. Az előadása dicséretes volt. Főképp kiváló volt Thury Elemér Jóász szerepében. Higgadt, átgondolt játékot vitt a színpadra. Nagy igyekezettel alakította Szilassy kapitány szerepét Lévy Elemér. Heltai Szedlacseket, a kis tiszthelyettest jó felfogással, ügyesen mutatta be. Kedves volt Szőke Gizi Erzsike szerepében. Különösen kiemelendők még Szőke Sándor (Zoltán), Harsányi (idb. Karády), Somogyi (Keller). Pintér felülmulhatatlan volt.

*Szombat*on üres padosorok előtt adták Pintér Imrénnek, a társulat elsőrangú színészének népszínművét: az „Asszonykörtés“-t. Zamat, magyaros darab, amelynek jó mondásait zajos tapssal fogadta a kisszámu közönség. Kiemelendők Parlagi Kornélia (Klára), Károlyi Ibolyka (Ilonka), Thury (Zelenyei Elemér), Szilágyi (Bardos Gerő), Pintér (Bardos Bedő), Lévy (Adamcsek Vendel), Heltai (Szaniszló) és Szőke Sándor (Kondor). A többiek kisebb szerepeikben a sikert előmozdították.

Vasárnap délután telt ház. Műsoron volt „A jókedvű paraszt“. Este nagyszámu közönség előtt ment „A baba“, ez a kedves zenéjű operette. Ez alkalommal ismét élvezhettük Kövessynek mesteri játékát Hilariusnak, a babakereskedőnek szerepében. Berczik Margit mint Lancelot és Parlagi Kornélia mint Aléxia tüntették ki magukat. Igen jók voltak még Pintér (Maximin), Szilágyi (de la Chanterelles) Heltai (Loremois) és Károlyiné (Hilariusné).

*Hétfő*n délután minden jegy elkelt. „A bálkirálynő“-t adták. Este magyar népszínműben gyönyörködtünk. „Viola“, Szigethy kitünő alkotása volt az előadás tárgya Thury Elemérrel a címszerepben. A színészek mindmennyien derekas munkát fejtettek ki és játékuk igazán élvezetes volt.

Kedden „Carmen“-t ismételték. Don Josét Mihályi Ernő, a kitünő tenorista énekelte. Kiváló rokonszenvvel fogadta közönségünk régi jó ismerősét és csodálta remek hangerejét, mert hisz Mihályi hangjában titáni erő lakozik.

Ujvidék a b...
pesten tudvalev...
lés tartatik az ó...
Az ujvidéki fűg...
az elsők közt f...
nemzeti bank n...
szi a maga rés...
tilésén elhatáro...
lőja alatt színté...
már is körülbel...
venni óhajtok.
országos nagyg...
sziveskedjenek
Árpád pártelnö...

Hivatalos

hó 1-étől a 3...
vannak a váro...
pedig r. 8—
azonban délutá...

Lemondás.

mérnök ez áll...
megtiresedett...
iratott ki jun.

Májusi ün

egylet ma esüt...
sőkör s a kat...
mellett, táncca...
rendez a lövöl...

A keresz

Nagy látogatott...
hétfőn a keres...
Nyolevannyole...
egyleti helyisé...
Buza-téren, Ber...
II. Rákóczi Fer...
egyesület hely...
lánczy Andor,
kesztője tartott...
zott arra, hogy...
fegyverekkel, a...
hareba és a...
szemben a szoci...
András németü...
ven értelmezte...
Ámon Pál kanc...
tetszéssel hon...
magyar, utána...
ellenes, metely...
séggel és rám...
helytelenségé...
voltak jelen...
Werner Mihály...
mintegy 100-an...
ciáldemokraták...
telenül, teljes...
után tánc volt.

Eljegyzés

óbecsei járás...
váltott Kovács...
kedves és sze...
urleánygyal. D...
megyei tisztí fő...
Molnár Böskét...
csinos, finomm...

Fényképé

fényképészek...
zában nyitott...
igényeit kielég...
mányokat felé...
műterme, val...
számba megy...
még annak is...
peztetés véget...

A gözgp

zelebbi képesi...

HIREK.

Ujvidék a budapesti nagygyűlésen. Budapesti tudvalevőleg e hó 6-án nagy népgyűlés tartatik az önálló nemzeti bank érdekében. Az ujvidéki függetlenségi párt, mely jóformán az elsők közt foglalt állást az önálló magyar nemzeti bank mellett, ez alkalommal is kivesszi a maga részét s tegnap este tartott választásán elhatározta, hogy a párt selyemzászlója alatt szintén részt vesz a gyűlésen, melyre már is körülbelül százan jelentkeztek a résztvenni óhajtok. Akik a Budapesten tartandó országos nagygyűlésen részt venni kívánnak, szíveskedjenek résztvételi szándékukat Balla Árpád pártelnöknek bejelenteni.

Hivatalos órák a városházán. F. június hó 1-étől a 3 nyári hónapban át csak délelőtt vannak a városházán hivatalos órák, még pedig r. 8— déli 1 óráig. A rendőrségen azonban délután is van ügyeletes szolgálat.

Lemondás. Damjanov Gábor vár. segédmérnök ez állásáról lemondván, az ekkép megüresedett segédmérnöki állásra pályázatot íratott ki jun. 14. határidővel.

Májusi ünnepély. Az ujvidéki szerb nőegylet ma csütörtök, június 3-án a szerb olvasókör s a katonai zenekar közreműködése mellett, táncdal egybekötött májusi ünnepélyt rendez a lövölde helyiségeiben.

A keresztény-szocialisták ünnepélye. Nagy látogatottság mellett folyt le pünkösdhétfőn a keresztény-szocialisták ünnepélye. Nyolcvannal négyes sorban vonultak fel az egykori helyiségből a Főtéren, Szűcs-utcán, Buza-téren, Beresényi-, Thököly Imre-utcán és II. Rákóczi Ferenc-utcán át a polgári lövészegyesület helyiségébe, ahol először is Szalánczy Andor, a budapesti „Igaz Szó” szerkesztője tartott hatalmas beszédet. Hivatkozott arra, hogy a keresztény-szocialisták igaz fegyverekkel, a szeretet jelívével indulnak harcra és a munkások igaz javát akarják szembentartani a szocialdemokráciával. Ezután Orendi András németül, Obermayer Rezső sokáig nyelven értelmezték a szónok szavait. Végül Dr. Ámon Pál kanonok-plébános mondott egy nagy tetszéssel honorált beszédet. Ebben előbb magyar, utána német nyelven a keresztényellenes, mételeyhintő lapokról szólt találó elmésséggel és rámutatott ezen lapok irányának helytelenségére. Az ünnepségen Futakról is voltak jelen Eördögh Elemér plébános és Werner Mihály segédlelkész vezetése mellett mintegy 100-an. A felvonulás, melyet a szocialdemokraták zavarni óhajtottak, de sikertelenül, teljes rendben folyt le. Az ünnepség után tánc volt.

Eljegyzések. Eckert László jogszigorló, óbecsei járásbírói joggyakornok jegyet váltott Kovács János nyug. főgimn. tanár kedves és szeretetreméltó leányával: Ilonka urleánnyal. Dr. Garda Kálmán alsófehérvármegyei tisztifőügyész Nagyenyedről eljegyezte Molnár Böskét, Molnár Hugó ev. ref. lelkész eszinas, finomműveltségű leányát.

Fényképészeti műterem. Vajda Dezső, fényképésznek a Petőfi-utca 32. sz. saját házában nyitott s úgy a közönség legfokozottabb igényeit kielégítő, mint a legmodernebb vivmányokat felölelően felszerelt fényképészeti műterme, valamint kirakata látványosság számba megy, amely méltó a megtekintésre még annak is, aki nem egyenesen lefényképeztetés végett keresi fel e műtermet.

A gőzgépközelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden június hó

6. napján d. e. 9 órakor a Szeged-alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61. beküldendő).

Orvosok gyűlése. A bácsmezei orvosi főokszövetség ez évi rendes közgyűlését e hó 5-én délutáni 4 órakor tartja Pálicson. A ker. munkásbiztosító pénztárakkal szemben elfoglalandó álláspont, a tisztiorvosok anyagi és erkölcsi helyzetének megvitatása, a halottkémelés, fuvarügy és az orvosok tulprodukcioja elleni lépések képezik a közgyűlés tárgysorozatát.

Jegyzőválasztás. Tiszaistvánfalva képviselőtestülete Evinge Kálmán zsabylai segédjegyzőt választotta meg közs. jegyzővé.

Alapítvány bucsusok javára. A szabadkai Jakobcsics család egyik nesztorá végrendeletében 30 hold földet hagyományozott, hogy annak jövedelméből évenként megvendégteljék a Mária-Gyűdől visszaterő bucsusokat. Egy hizott ökröt, 10 bányát vágrak le minden egyes alkalommal, azonkívül több bödön turó, rengeteg kenyér és 10 akó bor áll a zárandokok rendelkezésére a Jakobcsics tanyán. Az idén a szokottnál is fényesebb keretek közt tartják meg ezt a lakomát.

Tengerészkatona segélyezése. A báró Wüllerstorff-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerészkatona segélyezésére, egyenként 160 korona összegben megállapított segélyösszegre vonatkozó pályázati hirdetmény a városi tanács katonai osztályában a hivatalos órák alatt betekinthesz. A szabályszerűen felszerelt folyamodványok f. évi július 1-éig a trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyújthatók be.

Szabadka ünnepe. Szabadka város közönségének régi vágya teljesült május 28-án, midőn a szabadkai 86. ezred törzse s ezzel együtt egy második zászlóalj és a zenekar Szabadkára, új állomására érkezett. Az érkező hadfiakat a város ünnepélyesen fogadta, a legénységet megvendégelték, a tisztikar tiszteletére pedig 29-én a Pálicson bankettet rendeztek. A katonákat addig, míg a barakbéli átalakítások elkészülnek, magán házaknál szállásolták el.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a Rákóczi uton épülő közkórházának 140.000 koronás összköltséggel építendő *szemészeti* pavilonjának felépítéséhez szükséges építő munkákra alább felsorolt feltételek mellett nyilvános árlejtést hirdet.

1. Árlejtés alá kerülnek ez időszert a következő munkanemek:

I. Föld, kőműves, elhelyező és vasmunka, II. Vasbeton, III. Acs, VI. Tetőfedő, V. Bádógos, VI. Műkö, VII. Beton és Burkoló, VIII. Hézagmentes „Asbest” padozati, IX. Asphalt elszigetelő lemezek, X. Email festő, XI. Asztalos, XII. Lakatos, XIII. Mázoló, XIV. Üveges, XV. Redőnyös, XVI. Fűtésberendezés, XVII. Vizvezeték, csatornázás és berendezési, XVIII. Villamos világítás és berendezési munkák.

2. Az árlejtésben résztvehetnek mindazok a hazai szakértő iparosok, kiknek üzletek gyakorlására hatósági engedélyük van.

3. Ajánlatok az összes munkákra, vagy az egyes munkacsoportra, illetve munkanemekre tehetők.

4. Csakis azok az ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a rendelkezésre bocsátott nyomtatvány felhasználásával, az egy-

ségáruk és végösszegek beiratása s a végeredménynek számokkal és szavakkal való feltüntetésével adattak be, később vagy távirati uton érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel el látva, lepecsételve, szabályszerűen aláírandók és bérmentesítve folyó évi június 21-ik napjának *délelőtti 10 óráig* a városi iktatóhivatalban nyújtandók be.

6. Minden ajánlattevő tartozik ajánlata benyújtása előtti saját ajánlati vállalati összegeinek megfelelő 5% (öt százalék) banatpénzt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a városi pénztárnál letétbe helyezni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges kötve maradnak.

8. A városi tanács fentartja magának azt a jogot, hogy a munkák végrehajtásával tekintet nélkül a vállalati összegre, azt a vállalkozót bizza meg, aki a jól és helyesen készíthető munkák teljesítése iránt már eleve a legtöbb biztosítékot nyújtja, továbbá, hogy a munkákat munkanemenként, vagy csoportonként külön-külön vagy egészben is vállaltatba adhassa, esetleg az árlejtésnek részben vagy egészben való megsemmisítésével új árlejtést írjon ki.

9. Az ajánlati űrlapok és munkakivonatok *Ujvidéken a városi mérnöki hivatalban és Budapesten Kopeczek György* okl. építész irodájában (V. Nándor-utca 24.) laponként 20 fillér előállítási árért kaphatók, ugyanott a tervek, szerződés minta, a vállalati általános és részletes feltételek megtekinthetők s esetleges szóbeli felvilágosítások is nyerhetők.

10. A beérkezett ajánlatok a fent kitett határidő eltelté után ugyanazon napon tartandó nyilvános tanácsülésben a megjelölt érdekeltek jelenlétében fognak felbontatni.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsának 1909. évi május hó 22-ik napján tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimír,
polgármester.

2-2

Pályázat tanítói állásra.

Az ujvidéki (Bács Bodrog megye) beltéri római katolikus elemi fiúiskolához egy férfitanítói állásra pályázat hirdettetik.

Ezen tanítói állással az 1907. évi XXVII. tc. 2-ik §-a rendelkezése szerint a következő javadalmazás jár:

1. Törzsfiaetés címén évi 1200 korona.
2. Lakáspénz címén évi 420 korona.
3. Az 1907. évi XXVII. tc. 2. §-ában előírt korpótlékok.

4. Kertkárpótlás címén 20 kor.

Pályázati határidő 1907. június 15.

A kérvényhez melléklendő:

- a) Keresztlevél.
- b) Orvosi bizonyítvány.
- c) Tanítói oklevél.
- d) Tanítói működési bizonyítvány.

A megválasztott tanító tartozik az ujvidék-palánkai rom. kath. tanítóegyesületbe iratkozni és tagsági kötelezettségének mindaddig pontosan eleget tenni, míg ezen tanítóegyesület területén működik.

A kérvény az összes mellékletekkel az ujvidéki római katolikus iskolaszékre emezve *Kirschbaum Lajos* esperes urnak *Titelle* (Bács-Bodrog megye) küldendő.

Ujvidék, 1909. május 29-én.

dr. Ámon Pál
iskolaszéki elnök.

Schlanger Mór

Polgári lak- és konyha-butor raktára

Ujvidék Jemerini-utca 12.

Minden különös reklam helyett ajánlja jól felszerelt ratárát *háló szobák, ebédlő és konyha-butor-berendezésekben.* 2-2

JAVÍTÁSOK PONTOSAN
- - ESZKÖZÖLTETNEK - -

Budapest jobbparti üzletvezetőség.
22173. II. 1909. tkvi.

Hirdetmény.

A máv budapest jobbparti üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet Karlóca állomás emeletes felvételi épületének két oldali toldalékkal való bővítése és evvel kapcsolatos egyéb magánépitmények összes munkáinak vagy egyes munkanemek előállítására.

A vonatkozó tervek, az ajánlati költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak budapest jobbparti üzletvezetőségének építési és pályafentartási osztályában (VIII. ker. Kerepesi-ut 3. I. em. 57. sz. a. a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a pályázathoz szükséges nyomtatványok 2 koronáért ugyan ott beszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi július hó 3-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságánál Budapest VIII. Kerepesi-ut 3. I. em. 38. sz. a.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat Karlóca állomáson építendő magánépitményi munkák előállítására.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis f. é. július 2-án 12 óráig 1600 korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak budapest jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (VIII. Kerepesi-ut 3.) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló betétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, névértéken felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénznek térti revénnyel adandók fel.

Budapest, 1909. év május havában.

Budapest jobbparti üzletvezetőség.

13290. szám.

Kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa az újjáalkotott szervezeti szabályrendelet 286. §-a alapján pályázatot hirdet 1) a megüresedett

és élethossziganra szóló, főispáni kinevezés útján betöltendő, évi 4400 korona fizetés, két egyenkénti 200-300 korona ötödéves pótlék, évi 900 korona lakáspénz, 800 korona működési pótlék, 200 korona kocsiátalány és 150 korona ruházati-pótlék élvezetével egybekapcsolt rendőrfőkapitányi;

2. az esetleg üresedésbe kerülő a legközelebbi tisztújításig szóló, választás útján betöltendő évi 3200 korona fizetés, 2 egyenkénti 300-300 korona ötödéves pótlék és 800 korona lakáspénz élvezetével egybekapcsolt adó-és pénzügyi tanácsnoki;

2. főispáni kinevezés útján betöltendő évi 2000 korona fizetés, 2 egyenként 200 koronás negyedéves pótlék, évi 800 korona napidijátalány és 490 korona lakáspénz élvezetével egybekapcsolt segédmérnöki;

4. az élethossziganra szóló választás útján betöltendő 1600 korona évi fizetés, 2 egyenkénti 200 koronás ötödéves pótlék és évi 490 korona lakáspénz élvezetével egybekapcsolt katonai-nyilvántartói; végül;

5. az esetleg üresedésbe kerülő élethossziganra szóló, választás útján betöltendő 1400 korona évi fizetés, 2 egyenkénti 100 koronás ötödéves pótlék és 420 korona évlakáspénz élvezetével egybekapcsolt egyik őrnöki állásra.

A pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 1. 3. 5. vagy 19. §§. illetve a városi szervezeti szabályrendelet 214. és 285. §§-iban előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi június hó 14. napjának délelőtti 12 órájáig a városi tanács iktató hivatalában nyújtsák be.

Későbbben érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1909. évi május hó 29. napján.

Dr. Demetrovits, polgármester.

1-2

Matkovits

szobafestő

és mázoló

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.

ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

Galamb

utca 9. szám alatti ház igen jutányosan eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgálhatnak.

Schwarz testvérek
Ujvidék, Háltér 12.

Gőztéglagyár.

Fraunhofer, Marx és Schneider Ujvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitelű: fali-, gép-, kut-, lépeső-, kövezőtéglákat és cserepeket stb. a legolcsóbb napi árak mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbizottunkhoz, Profuma Károly urhoz (Zrínyi Ilona, ezeltől Klapó-utca 14. sz.) fordulni.

8-10

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári Idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férflruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, azintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindentűt Ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

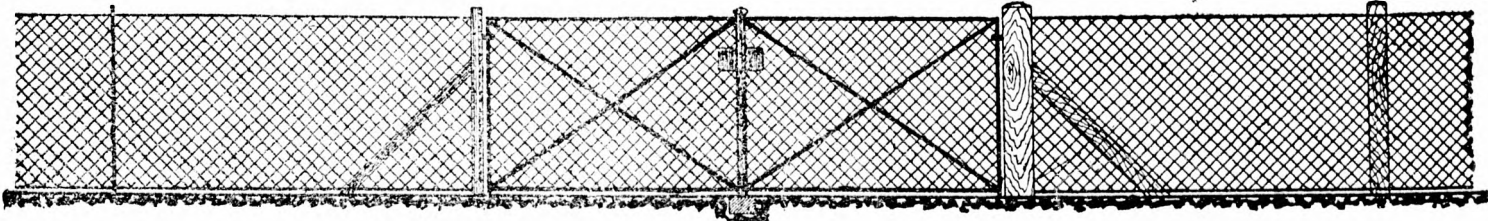
Az előnév, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodrongépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,

a sodrony vastagsága és fonatúrbőség szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1-20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!